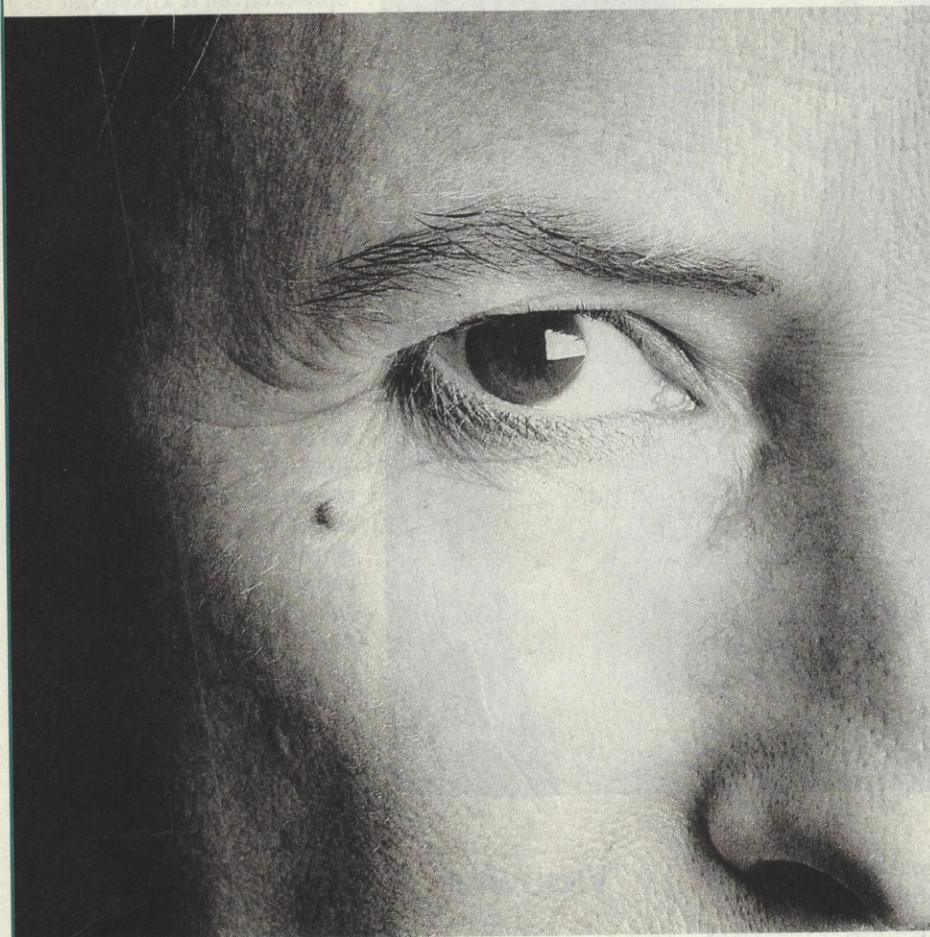

Spaink

'Als je minder mobiel bent is internet een uitkomst'

FOTO'S: HARRY MEIJER

Ze bond de strijd aan met kwakzalvers die meenden dat er achter multiple sclerose – de kwaal waaraan zij lijdt – een hardvochtig, onbuigzaam en angstig persoon schuilt. Een relatie tussen haar ziekte en haar innige verhouding tot internet is er ook al niet. Maar internet is een redelijke uitkomst voor Karin Spaink.

Kwakdenken, orenmaffia... Bommeli-aanse termen die de terreur van new-age-achtige denkers als Louise Hay – 'Bent u ziek, dan bent u daar zelf verantwoordelijk voor' – treffend typeren. Ze zijn niet afkomstig van Marten Toonder maar van Karin Spaink, die er acht jaar geleden faam mee verwierf. Spaink, ms-patiënt, trok in haar boek *Het strafbare lichaam* van leer tegen de onheilsprofeeten die achter een chronische ziekte een malicieus mens vermoedden. 'Ik ben niet ziek, mijn lichaam is ziek,' weers-treefde Spaink in diverse publicaties. Tegenwoordig schrijft ze vooral over internet, in onder andere *Het Parool* en *De Groene Amsterdammer*. Toch bezocht ze laatst nog een bijeenkomst van de hedendaagse kwakdenkster Yomanda. Dit met het oog op een confrontatie binnenkort met de gebedsgenezers in het VARA-programma *Het zwarte schaap*. 'Ik heb er mijn ogen uitgekeken. Mensen die stuip trekken, gillen, krijsen en flauwvallen... choquerend. Ik verbaas me erover en geloof allemaal niets van wat Yomanda zegt. Niets dan plattitudes. Er was een vrouw die vertelde dat ze er zoveel baat bij had dat ze al tien jaar kwam. Maar helpt het dan? Voor haar is het simpelweg een geloof geworden. Ze gaat naar Yomanda zoals ze naar de kerk gaat. Dat geeft kracht, maar het betekent niet dat je daarmee dingen afhandelt. Uitermate kwalijk vind ik het dat Yomanda aidspatiënten ooit aanraadde om het medicijn AZT te laten staan. Je kon in plaats daarvan maar beter naar haar sessies komen. Dat is grof, dat is een misdadig advies, waarvoor ze vervolgd zou moeten worden.' Nog naar voren getreden om zich in te laten stralen? 'Ik heb niet de neiging om te zeggen: genees me. Dat kan ze niet. En als je het dan toch vraagt is dat jennen.'

Tekst: Ellen de Vries, programmamaakster bij KRO's *Vijfde verdieping*

Publiceren over haar ziekte doet ze dan weliswaar nauwelijks meer, maar de ziekte zelf is uiteraard niet verdwenen. Op en neer gaat het. Niet alleen de benen zijn bij tijd en wijle onwillig. 'Als ik moe ben vergeet ik en hussel ik woorden door elkaar. Of ik kan niet op een woord komen. Zinnen worden krommer. In het begin waren mijn armen half verlamd, dat is nu over. Ik heb een blinde vlek in mijn ene oog, laatst werd het andere oog ook slechter, maar dat is gelukkig bijgetrokken.' Gelukkig maar want het beeldscherm brandt en gloeit de hele

dag: is nu geel vanwege een defect. 'Hepatitis,' grapt ze. Twaalf uur per dag spendeert ze aan de computer. 'Als je minder mobiel bent is internet een redelijke uitkomst. Anders is het nogal een gedoe om in de bibliotheek een tekst op te zoeken of om de hoek een krant te kopen. Ook als je slecht ziet is internet een uitkomst. Brailleboeken zijn dik en vaak uitgeleend. Als je een interface koopt die vertaalt, of een braileregelscherm aanschaft voor de computer, dan betekent dat dat alle kranten ineens beschikbaar zijn op het moment dat ze uitkomen.'

'Vrouwen en internet? Een uitstekende combinatie'

Een etmaal zonder internet is nauwelijks denkbaar. Op vakantie gaat ie mee. 'Als ik een reisje langs de Nijl zou maken dan misschien niet, maar als ik dan in Caïro zou aankomen zou ik toch even een internetcafé opzoeken om te kijken wat voor mail ik heb.' De twaalf uur worden gebruikt om te mailen, te schrijven, informatie op te zoeken, kranten te lezen en – ter verpozing – af en toe een spelletje te spelen.

Haar verknoctheid aan de computer spuit niet voort uit haar ziekte, maar stamt van daarvoor. 'In 1983 kocht ik mijn eerste computer; later besloot ik programmeur te worden. Vroeger hield ik al erg van wiskunde: goochelen met getallen en zorgen dat er wat uitkomt vond ik toen al leuk. Dat lijkt op programmeren.' Toen ze – afgestudeerd in Engels en verzeild geraakt in politiek wetenschappelijk werk – een beetje uitgekeken raakte op haar werkzaamheden bij het scholingsbureau van de Pacifistisch Socialistische Partij besloot ze zich om te laten scholen tot automatiseringsdeskundige. Kort na het behalen van haar diploma werd ze ziek en belandde vervolgens in de WAO.

De internetactiviteiten zijn van later datum. 'Sinds 1994 ben ik met internet bezig. De digitale stad was toen net begonnen evenals XS4all. Het aantal homepages was minimaal. E-mail ophalen was erg omslachtig. Geen vergelijk met nu.' Het lijken – nauwelijks zes jaar geleden – herinneringen uit de oude doos...

Spaink beweegt zich over het net in rap tempo. Van haar geen klachten dat informatie via internet zich moeilijk laat ontsluiten. 'Binnen vijf minuten heb ik meestal gevonden wat ik zoek.'

Engeltjes

Vrouwen en internet? Wat haar betreft een uitstekende combinatie. 'Dat je met een serie afspraken als die van wetenschapper Liesbeth van Zoonen hoogleraar kunt worden, ontstelt me lichtelijk. Volgens Van Zoonen hebben vrouwen een achterstand op het gebied van internet en is internet vergeven van neonazi- en pornosites. Alsof internet alleen de slechte dingen des levens herbergt. En alsof alleen mannen zich met gewelddadige zaken bezighouden. Wat een vreselijk ouderwetse opvatting. Zijn vrouwen dan zulke engeltjes die nooit een vals woord laten vallen en zich nooit aan slechte dingen overgeven?' Van een kenniskloof tussen vrouwen en mannen is nauwelijks sprake, eerder van een kenniskloof tussen ouderen en jongeren, meent ze. Erg? 'Nee. Ik denk dat het wel meevalt. Het is net als met video. Als je niet weet hoe je moet programmeren dan vraag je je buurjongen of kleinzoon. Een ander voorbeeld: ik hou niet van telefoneren, ik haat het. Ik stuur liever een mail. Mijn ouders werken veel met internet maar ze hebben geen zin om te mailen. Moet ik ze dan dwingen? Nee toch, dan bel je toch?' Erg is het wel als het recht op vrije meningsuiting wordt beknot. Op dit moment loopt het zoveelste proces tegen Spaink, aangespannen door de Scientology Church omdat Spaink bedenkelijke teksten van de sekte op haar eigen site publiceerde. Schending van auteursrecht, riep de sekte verontwaardigd. Toen Spaink met instemming van de rechtbank de integrale tekst verving door samenvattingen gelardeerd met citaten, was de organisatie nog immer niet tevreden. 'Scientology probeert

met eindeloze procedures je op kosten te jagen, te intimideren en uit te schakelen.'

Gezichtsverlies

Recent werd Spaink uitgenodigd om in het programma *De kern van de zaak* samen met juristen, politici en rechercheurs te praten over een andere ethische internetkwestie: inbraak. Insluipen, gegevens misbruiken of stelen is een nieuwe vorm van criminaliteit. Hoewel er een wet op computervredesbreuk bestaat naar analogie van de huisvredebreuk, zijn er in Nederland nog weinig hackers daadwerkelijk opgepakt en bestraft.

Desalniettemin worden computers regelmatig gehacked en hebben de daders nog steeds een Robin Hood-imago. Terecht of niet? Spaink: 'Het hangt ervan af. Als je zegt: ik heb een nieuw slot op de deur, maar ik weet niet zeker of jij ook niet met jouw sleutel binnen kan komen, wil je dat eens uitproberen? Dan is dat niet strafbaar. Dat is inbreken op uitnodiging. Mijn provider XS4all daagt iedereen uit om te kijken of hun systeem inderdaad goed beveiligd is. Als je keurig rapporteert hoe je binnen bent gekomen en niets hebt beschadigd krijg je van XS4 all als beloning een taart en een jaar lang een gratis abonnement. Op die manier is hun systeem waterdicht geworden. Het is een verstandige optie voor bedrijven. Je hebt ook een andere categorie hackers: mensen die uit zichzelf zeggen: ik wil kijken of bestanden van providers beveiligd zijn. Ze gaan er niet mee aan de haal, vernielen niets, lezen geen e-mail en waarschuwen het bedrijf.' Een goede zaak vindt ze, want bedrijven nemen dikwijls te weinig voorzorgsmaatregelen.

'Aan een
grote
provider als
World Online
zou ik me
nooit
overleveren'

'Veel providers zijn tegen heug en meug in toch blij met de waarschuwing van de hackers.' Inbraken worden vaak niet aan de grote klok gehangen, maar onderling opgelost. 'Anders lijden providers gezichtsverlies en moeten weer veel doen aan pr om een en ander te repareren.'

Briefgeheim

Een grote provider als World Online daarentegen zou zich wat meer aan adviezen van hackers gelegen moeten laten liggen en zich meer om haar cliënten moeten bekommeren, meent ze. Hun beveiligingssysteem is zo lek als een mandje. 'Aan hen zou ik me nooit overleveren.' Zo bleek recent dat e-mail van gebruikers moeiteloos door nieuwsgierige buitenstaanders van het net geplukt konden worden. Is het dan zo vreselijk als ze je e-mail lezen?

'Ja... niet als je een briefje stuurt waarin je meldt dat je niet om twee maar drie uur komt, wel als je je op je werk ziek hebt gemeld omdat je de vorige dag een grote slempartij hebt gehad en je baas leest daar een berichtje over. Dan is dat minder leuk.' Helaas... het briefgeheim op internet bestaat niet. De overheid bemoeit zich niet met schendingen daarvan. 'Of justitie nu een strafrechtelijke vervolging moet instellen weet ik niet. Maar de gebruikers die zo ontdekten dat hun mail niet is beveiligd, zouden zo'n provider voor de rechter moeten dagen.'

In het televisieprogramma De kern van de zaak praat Karin Spaink over de hacker: een moderne Robin Hood of een doodgewone crimineel? (Donderdag 22.12 Ned. 1)